

Strömstad, 2018-04-05

Regeringskansliet

n.registrator@regeringskansliet.se

n.remissier.ff@regeringskansliet.se

103 33 Stockholm

REMISSVAR

Betänkandet SOU2017:95 Ett land att besöka. En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring (dnr N2017/07438/FF)

Svinesundskommittén är en av tolv nordiska gränskommittéer och vi jobbar för att utveckla tillväxten inom Svinesundsregionen vilket innefattar norra Bohuslän, Dalsland och norska Østfold. Vi lämnar i detta remissvar åsikter som är relevanta för gränsregionen.

Nordiskt perspektiv

Turism är redan i dag en viktig näring för den nordiska ekonomin och har en potential att bli ännu starkare framöver. Ur ett globalt perspektiv är Norden en mycket liten marknad ur en turistisk synvinkel och vi saknar i detta betänkande ett nordiskt perspektiv. Betänkandet visar att de övriga nordiska länder redan har strategier inom besöksnäringen (sidorna 83 till 87). Här finns möjligheter till samverkan. Ett problem som Svinesundskommittén upplever är att aktörer har nationella eller regionala ansvar men ingen tar ansvar över gränser. Detta får stora konsekvenser i gränsregionen.

Vi föreslår att man bör se till funktionella regioner och inte enbart administrativa regioner. I kartan (på sidan 121) visas kommuner utifrån SKL's kommungruppsindelning och vad som kan utläsas av kartan är att i stort sett alla kommuner som klassificerats som *landsbygdskommun med besöksnäring* ligger i gränsregioner. Det finns många attraktiva besöksmål i vår gränsregion och andra och för de gränsnära *landsbygdskommuner med besöksnäring* samt företag som är aktiva i dessa kommuner är det mycket viktigt med samarbete över gränsen. I dag hindras utvecklingen av att uppdragen är lokala, regionala och nationella och inte gränsöverskridande. Det finns många konkreta exempel på detta bland annat kollektivtrafik som ofta fungerar bristfälligt när trafiken korsar en landsgräns, vandringsleder som stannar vid landsgränsen och turistiska digitala system som byggt upp parallellt och inte är kompatibla med varandra. För att kunna konkurrera på en internationell marknad är det mycket viktigt med tydliga förbättringar inom dessa områden.

Vi anser att betänkandet överlag bör ha ett nordiskt perspektiv – och detta skall appliceras bland annat på det föreslagna besöksnäringensforumet. Betänkandet föreslår att regionala noder utvecklas och vi anser att även gränsregionala noder krävs.

Digitalisering

I betänkandet har ett antal satsningar föreslagits för att förbättra den turistiska infrastrukturen. Ett viktigt område inom digitalisering – och som inte berörs av betänkandet – är kartor. Bland åtgärderna som föreslås inom digitalisering finns inga satsningar på att förbättra tillgången på digital geografisk anknuten turistinformation. Vi saknar här en tydlig koppling till Lantmäteriet.

Svinesundskommittén ingår i ett arbete med Lantmäteriet och norska Kartverket om turistisk geodata och vi kan se en tydlig brist i kommunikationen mellan turistorganisationer och de som arbetar med geodata. Turismnäringen har byggt upp en egen, ofta bristfällig kartinfrastruktur, trots tillgången till bättre data hos Lantmäteriet. Den data som Lantmäteriet och även svenska kommuner innehar är dock inte kompatibel med de system som utvecklats inom besöksnäringen. Många kommuner har idag ambitiösa GIS-avdelningar som sammanställer och presenterar turistinformation på sina kartportaler. Denna information är viktig i samhällsplaneringen men riktar sig också till kommuninnevanorna och syftar till att tillgodose deras behov av rekreation. Det har framkommit från de kommunala GIS-handläggarna att det finns mycket fel i den geografiska information som turistorganisationer tillhandahåller. Kommunerna har kompetent GIS-personal och bör därför ges ansvaret för att förvalta grundläggande geografisk turistinformation medan turistorganisationerna fokuserar på att sprida informationen och paketera denna. Det finns ett mycket stort behov av samordning av turistinformation.

Redan idag finns mycket data hos Lantmäteriet men denna data måste anpassas utifrån turistnäringens behov. Det är mycket viktigt att det utvecklas en infrastruktur för turistiskt geodata.

I den svenska tidskriften *Samhällsbyggnad* kunde man hösten 2017 läsa: *"I arbetet med en digital samhällsbyggnadsprocess, har vi [Lantmäteriet] kunnat konstatera att nationell tillgång till information – som borde finnas standardiserad, strukturerad och digitaliserad – är ett av de största hindren."* Detta gäller även geografiskt anknutna turistdata.

Vi föreslår att Lantmäteriet i samverkan med kommunerna ges i uppdrag att tillsammans med berörda intressenter definiera, systematisera, göra enhetlig, förvalta och tillgängliggöra turistrelaterad geografisk information. På detta sätt kan vi uppnå en mer resurseffektiv förmedling av turistisk geodata.

Vandringsleder – i praktiken och digitalt

Den svenska regeringen presenterade den 17 januari 2018 en satsning på gröna jobb som väntas kunna omfatta drygt 5 000 nyanlända och långtidsarbetslösa mellan 2018 och 2020. Under 2018 satsar regeringen 270 miljoner kronor genom fem myndigheter: Skogsstyrelsen, Sveriges geologiska undersökning, Trafikverket och Naturvårdsverket, de 21 Länsstyrelserna samt Arbetsförmedlingen. Det här är en mycket positiv insats som kan bidra till en utveckling av den svenska naturturismen.

I Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget om att utveckla förutsättningarna för friluftslivet föreslås bland annat

- att Naturvårdsverket tillgängliggör befintliga relevanta vägledningar på sin webbplats och i samarbete med övriga aktörer tar fram ytterligare vägledningar
- att Lantmäteriet får i uppdrag av regeringen att säkerställa att uppdateringen i de nationella databaserna fungerar via samverkan med de aktörer som har aktuell information om vandringsleder.

I en bilaga till utredningen som behandlar kartläggning av Låglandsleder framhålls på sidan 11:

”Det inledande arbetet satte ljuset på det faktum att det saknas en gemensam aktuell förteckning över vandringsleder. En första angelägen åtgärd är därför att utse en nationell datavärd för vandringsleder som får i uppdrag att upprätta ett GIS-baserat register. Ett sådant register bör minst innehålla nedanstående uppgifter. Ytterligare uppgifter kan kopplas på efter hand.

- Unikt ID-nummer och unikt namn.
- Fastställd sträcka.
- Ansvarig huvudman och kontaktperson inklusive kontaktuppgifter.

Vilken organisation eller myndighet som ska handha ett sådant register behöver utredas vidare. Om samma organisation eller myndighet ska ha ytterligare samordningsansvar är också frågor som behöver utredas.”

Även här syns behovet av en bättre samordning av turistisk geodata.

I Norge har Kartverket fått i uppdrag att förvalta informationen av alla Norges vandringsleder och resultatet är mycket gott. I Sverige har frågan utretts utan att resultera i en heltäckande strategi och utan klara riktlinjer om enhetlig redovisning.

Norge är i framkant då man sedan 2009 på Kartverket har arbetat med att skapa en nationell databas - TFR - Tur och friluftsruter. Dessa data är idag öppna för alla. Ett samarbete med norska Kartverket skulle innebära tillgodogörande av detta ”knowhow” och torde också innebära att resurser kan sparas. I gränstrakterna pågår flera Interreg-projekt – bland annat projektet *Gränsen som attraktion – gränslösa möjligheter för företag inom turism* där Svinesundskommittén är projektägare – som brottas med gränsöverskridande turistinformation. Projektet *Gränsen som attraktion* skulle kunna användas som en pilot i ett arbete med systematisering av turistdata.

För att möjliggöra en utveckling av naturturism krävs ett enklare, mer enhetligare, mer korrekt och mer komplett information om till exempel ledsystem och vandringsleder. Det är idag i Sverige omöjligt att få heltäckande information om leder eftersom informationen finns hos olika organisationer såsom kommuner, länsstyrelser, turistorganisationer, ideella organisationer, turistföretag och större markägare. Information om samma led kan dessutom vara motsägelsefull och mycket fel förekommer. I vandringsländer såsom Norge, Schweiz och Österrike finns istället mycket detaljerad geografisk information om vandringar.

Det finns en mycket stor potential för svensk naturturism men för att den ska kunna realiseras krävs bättre digital turistinformation.

Med vänliga hälsningar

Linda M Engsmyr

Ordförande Svinesundskommittén

Elsie Hellström

VD och kontaktperson Svinesundskommittén

+46 (0)70 648 60 79

Elsie.hellstrom@svinesundskommitten.com